

Erasmus+ Programme Key Action 2 – Strategic Partnerships
Project “Developing Apprenticeship: In-Company Trainer Training And Apprenticeship Promotion”
Project No 2015-1-LT01-KA202-013415

**Pameistrystės vystymas: įmonių meistrų(-ių)
mokymo programa**

**Susipažinimas su
kvalifikacijų struktūra ir
reikalavimais**

VILNIAUS
JERUZALĖS
DARBO RINKOS
MOKYMO CENTRAS

Latvijas Darba devēju konfederācija

KVALIFIKACIJŲ IR PROFESINIO
MOKYMO PLĖTROS CENTRAS

Turinys

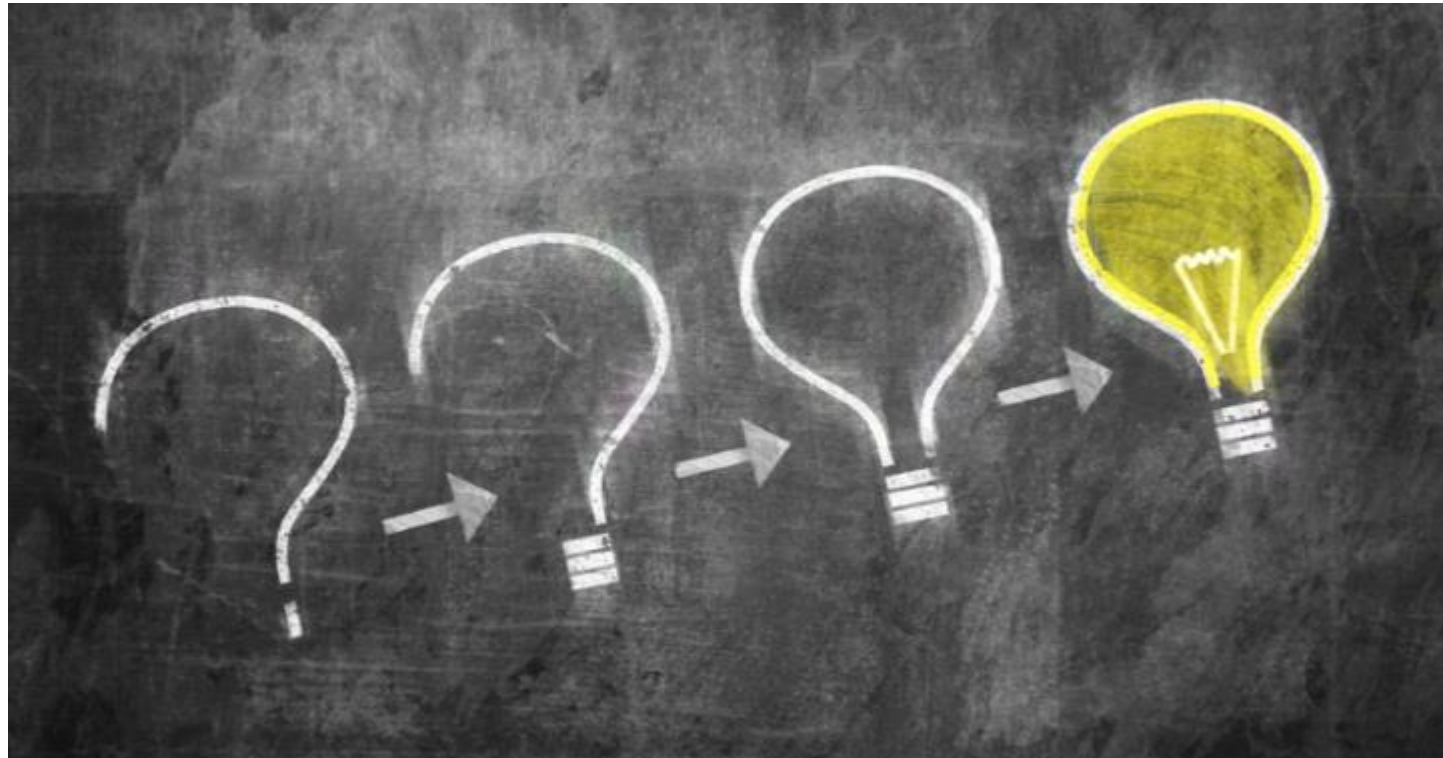

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- **Tikslas**
- **Kompetencijos**
- **Kvalifikacijų sistemos paskirtis**
- **Kvalifikacijų sandara? Kam to reikia?**
- **Lietuvos kvalifikacijų sandara**
- **Kvalifikaciją patvirtinantys dokumentai pagal LTKS lygius**
- **LTKS kvalifikacijų lygiai**
- **Europos kvalifikacijų sandaros (EKS) kvalifikacijų lygiai**
- **LTKS ir EKS atitikimas**
- **Užduotys baigus modulį**

Tikslas

Suprasti, kas yra kvalifikacijų sandara ir panaudoti įgytas žinias organizuojant mokymą/si darbo vietoje.

Kompetencijos

1. Suprasti kvalifikacijų sistemos paskirtį.
2. Apibūdinti kvalifikacijų sandarų esmę.
3. Taikyti įgytas žinias savo kasdieniniame darbe (įmonėje).

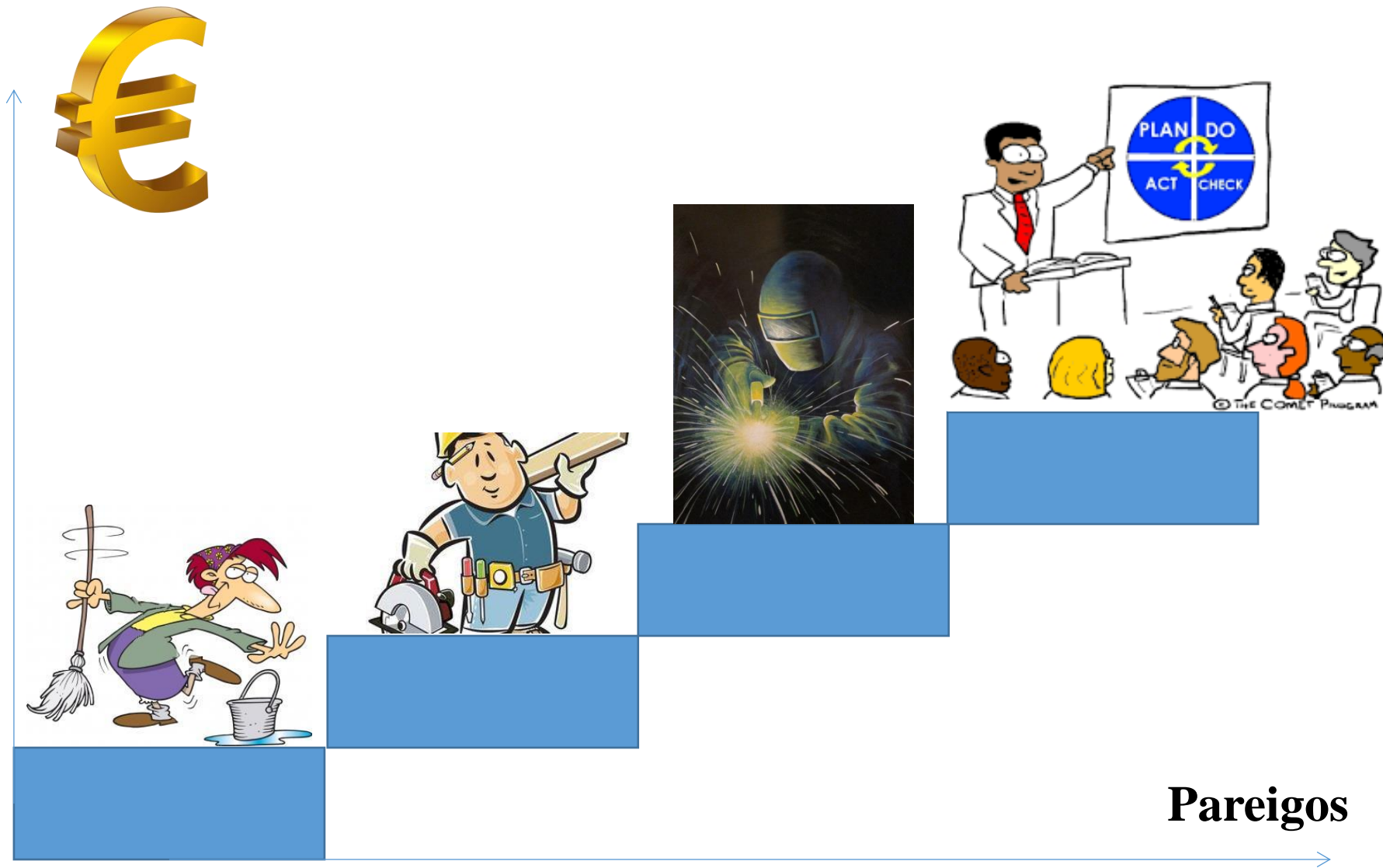

Kvalifikacijų sistemos paskirtis

1. Kvalifikacijų sistemos paskirtis – užtikrinti kvalifikacijų atitiktį ūkio reikmėms, jų skaidrumą, palyginamumą, mokymosi tęstinumą, asmenų profesinį ir teritorinį judumą.
2. Kvalifikacijų sistemą tvarko Švietimo ir mokslo ministro įgaliota institucija (toliau – Kvalifikacijų tvarkymo institucija).

Kvalifikacijų sandara? Kam to reikia?

Pareigos

Lietuvos kvalifikacijų sandara (LTKS)

LTKS kvalifikacijų lygiai							
1	2	3	4	5	6	7	8
	Bendrasis ugdymas						
	Profesinis mokymas (programos jaunimui ir suaugusiesiems)						
					Aukštojo mokslo studijos		
	Profesinės veiklos patirtis ir mokymasis savarankiškai						

Kvalifikaciją patvirtinantys dokumentai pagal LTKS lygius

LTKS lygis	Kvalifikacijos darbui	Kvalifikacijos mokymuisi	LTKS lygis
8	Mokslo daktaro diplomas Meno daktaro diplomas		8
7	Rezidentūros pažymėjimas Magistro diplomas		7
6	Bakalauro diplomas Profesinio bakalauro diplomas Studijų pažymėjimas		6
5	Profesinio mokymo diplomas		5
4	Profesinio mokymo diplomas	Brandos atestatas	4
3	Profesinio mokymo diplomas		3
2	Profesinio mokymo diplomas	Pagrindinio išsilavinimo pažymėjimas	2
1	Profesinio mokymo diplomas		1

LTKS kvalifikacijų lygiai (1)

1 lygis	<p>Kvalifikacija skirta veiklai, susidedančiai iš vieno ar kelių paprastų specializuotų veiksmų ar operacijų. Atliekant veiklą gebama pritaikyti pagrindines žinias, būdingas vykdomai veiklai.</p> <p>Veiklos aplinka yra aiški, veikla atliekama pagal detalias instrukcijas, kai kuriais atvejais būtina intensyvi priežiūra, vadovavimas ir pagalba.</p> <p>Veiklą sudarančios situacijos, veiksmai ir operacijos pastovūs ir nuolat kartojasi.</p>
2 lygis	<p>Kvalifikacija skirta veiklai, kurią sudaro veiksmai ir operacijos, skirti paprastoms problemoms spręsti. Atliekant veiklą gebama pritaikyti pagrindines veiklai būdingas faktines žinias.</p> <p>Veiklai atlikti reikalinga priežiūra, vadovavimas ir pagalba.</p> <p>Veiklą sudarantys veiksmai ir operacijos yra pastovūs.</p>
3 lygis	<p>Kvalifikacija skirta veiklai, susidedančiai iš veiksmų ir operacijų siaurose veiklos srityse. Veikla gali apimti kelis ir daugiau specializuotų veiklos uždavinių, kuriems reikia pritaikyti gerai žinomas ir išbandytus sprendimus. Atliekant veiklą gebama pritaikyti būdingas vykdomai veiklai žinias apie veiklos srities faktus, principus ir procesus.</p> <p>Veikla atliekama savarankiškai, vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir esant išorinei atlikimo kokybės kontrolei.</p> <p>Veiklos aplinka gali reikalauti gebėjimo prisitaikyti prie paprastų konteksto pokyčių.</p>

LTKS kvalifikacijų lygiai (2)

4 lygis	<p>Kvalifikacija skirta veiklai, susidedančiai iš veiksmų ir operacijų palyginti plačiose veiklos srityse. Veikla atliekama vykdant keletą ir daugiau specializuotų veiklos uždavinių, kurių galimi sprendimai ne visada išbandyti ir žinomi. Atliekant veiklą gebama pritaikyti faktines ir teorines žinias, būdingas plačiam kontekstui, susijusiam su veiklos sritimi.</p> <p>Veikla atliekama savarankiškai, prisiimant atsakomybę už veiklos atlikimo procedūrų ir rezultatų kokybę. Įgijus patirties, kvalifikacija leidžia perduoti praktinius veiklos įgūdžius žemesnės kvalifikacijos darbuotojams ir prižiūrėti jų veiklą.</p> <p>Veiklos aplinka reikalauja gebėjimo prisitaikyti prie pokyčių, lemiamų veiklos konteksto kaitos, kuri dažniausiai nuspėjama.</p>
5 lygis	<p>Kvalifikacija skirta veiklai, pasižyminčiai kompleksišku veiklos uždavinių derinimu skirtingose veiklos srityse. Veikla apima žemesnės kvalifikacijos darbuotojų kompetencijų vertinimą ir mokymą. Veikla reikalauja derinti išsamias veiklos srities žinias su bendrosiomis žiniomis, sprendžiant įvairias specializuotas veiklos užduotis keliose skirtingose veiklos srityse.</p> <p>Darbuotojas atlieka veiklą savarankiškai, jos priežiūra apsiriboja tik rezultatų įvertinimu. Veiklos uždavinius nustato aukštesnės kvalifikacijos darbuotojas, dažnai suteikdamas veiklos atlikėjui galimybes pasirinkti šių uždavinių sprendimo būdus ir priemones. Darbuotojas vadovauja žemesnės kvalifikacijos darbuotojų veiklai, planuoja ir skirsto veiklos užduotis, prižiūri veiklos atlikimą, konsultuoja ir tikrina veiklos atlikimo kokybę.</p> <p>Veiklos technologiniai ir organizaciniai reikalavimai ir jos aplinka nuolat kinta, pokyčiai dažnai nenuspėjami ir gali būti susiję su naujomis veiklos sritimis.</p>

LTKS kvalifikacijų lygiai (3)

6 lygis	<p>Kvalifikacija skirta sudėtingai veiklai, pasižyminčiai uždavinių ir jų turinio įvairove. Sprendžiant uždavinius įvairiose profesinės veiklos srityse, naudojamos įvairios priemonės ir metodai. Todėl veiklos atlikimas reikalauja taikyti plačias teorines žinias, pagrįstas naujų fundamentinių ir taikomųjų tyrimų rezultatais arba būtinas įvairioms naujovėms įdiegti.</p> <p>Veikla atliekama savarankiškai, pasirenkant uždavinių atlikimo būdus ir organizuojant atitinkamų žmonių darbą išskeltiems uždaviniams atlikti. Todėl šio lygio kvalifikacijos apima gebėjimus planuoti veiklą atsižvelgiant į numatytus tikslus, analizuoti ir fiksuoti savo veiklos rezultatus ir teikti ataskaitas veiklą koordinuojantiems asmenims, koreguoti veiklą atsižvelgiant į veiklos rezultatų analizę ir specialistų rekomendacijas, taip pat vykdyti įvairią projektinę veiklą.</p> <p>Veiklos aplinka reikalauja gebėjimo prisitaikyti prie nuolatinių ir paprastai nenusėjamų pokyčių, kuriuos lemia žinių ir technologijų pažanga konkrečioje profesinėje srityje. Kvalifikacija leidžia patobulinti ir praplėsti profesinės srities žinias ir patiems įvertinus savo veiklą mokytis savarankiškai (plėtoti pažintines kompetencijas), kaip to reikalauja profesinės veiklos kaita.</p>
7 lygis	<p>Kvalifikacija skirta sudėtingai veiklai, susidedančiai iš įvairių tarpusavyje susijusių uždavinių, kurie gali apimti keleto giminingų profesinių veiklų sritis. Todėl veiklos atlikimas reikalauja ekspertinio naujausių žinių profesinės veiklos ir jai artimose ar giminingose srityse vertinimo ir pritaikymo, naujų faktų atradimo atliekant taikomuosius profesinės veiklos tyrimus, kūrybiško teorinių žinių ir mokslinių tyrimų rezultatų taikymo.</p> <p>Veikla atliekama savarankiškai nustatant atitinkamos veiklos srities uždavinius, priimant savarankiškus sprendimus, orientuotus į veiklos tobulinimą ir gerinimą. Veiklai būdingas vadovavimas kitų darbuotojų veiklai. Todėl šio lygio kvalifikacijos apima gebėjimus savarankiškai atlikti taikomojo pobūdžio tyrimus, teikti konsultacijas veiklos srityje, koordinuoti projektus, orientuotus į kitų žmonių kvalifikacijos tobulinimą ir inovacijų diegimą, analizuoti veiklos rezultatus ir juos pristatyti.</p> <p>Dėl žinių, technologijų, darbo organizavimo įvairiose veiklų srityse pažangos šio lygio veikla ir jos aplinka intensyviai kinta, pokyčiai sunkiai prognozuojami, veiklą sudaro nuolat kintantys užduočių deriniai. Todėl veiklos kaita reikalauja gebėjimo priimti inovatyvius sprendimus, pagrįstus tyrimų rezultatais, įvertinti alternatyvius sprendimo variantus ir galimas socialines ir etines veiklos pasekmes.</p>

LTKS kvalifikacijų lygiai (4)

8 lygis

Kvalifikacija skirta itin sudėtingai veiklai, kuriai būdingas naujovių – naujų žinių, idėjų, technologijų, veiklos atlikimo būdų, metodų ir procesų – kūrimas. Todėl veikla reikalauja naujų žinių veiklos srityse atradimo, remiantis vykdomų fundamentinių ir taikomųjų mokslinių tyrimų rezultatais, integruojant įvairių veiklos sričių žinias. Veikla pasižymi strateginio pobūdžio veiklos uždaviniais, kurie gali apimti įvairias skirtingas veiklos sritis ar mokslinių tyrimų dalykus.

Veikla strategiškai planuojama prisiimant atsakomybę už kitų darbuotojų veiklos rezultatus ir jos kokybę, savarankiškai priimami strategiškai svarbūs sprendimai. Būdingas atitinkamos veiklos srities specialistų mokymas ir konsultavimas. Todėl reikia gebėjimų priimti visuomeninės reikšmės strateginius sprendimus, savarankiškai planuoti ir vykdyti fundamentinius ir/.arba taikomuosius mokslinius tyrimus, perteikti naujausias žinias (skleisti patirtį) atitinkamos srities specialistams, koordinuoti mokslinius ir taikomųjų tyrimų projektus.

Intensyvūs ir neprognozuojami veiklos, jos aplinkos pokyčiai reikalauja pasirengimo nuolatiniams pokyčiams, atvirumo naujovėms, teigiamo požiūrio į organizacijos ir visuomenės plėtrą, gebėjimų originaliai spręsti problemas įvertinus jų kontekstą, gebėjimų inicijuoti ir kurti pokyčius įvairiose veiklos ir visuomenės gyvenimo srityse.

Kvalifikacijų lygiai pagal Lietuvos kvalifikacijų sandarą:

Mūrininko
padėjėjas

Mūrininkas

Mūrininkas

Mūrininkas
meistras

Statybos sektoriaus profesinis
standartas

Profesinis standartas

Kvalifikacija: *Mūrininkas, IV lygis*

Kvalifikacijos vienetai	Kompetencijos
Konstruktijų mūrijimas	Paruošti mūro skiedinį. Nužymėti mūrijamos konstrukcijos vietą ir altitudes. Įrengti konstrukcijoje numatytą hidroizoliaciją. Mūryti konstrukcijas iš plytų. Mūryti konstrukcijas iš įvairių blokelių. Mūryti konstrukcijas iš lauko akmenų.
Mūro remontas	Paruošti mūro konstrukciją remontui. Sanuoti, remontuoti, stiprinti ar keisti mūrines konstrukcijas ar jų elementus.

**Modulinė
profesinio
mokymo
programa**

Europos kvalifikacijų sandaros (EKS) lygiai (1)

	ŽINIOS	GEBĖJIMAI	KOMPETENCIJA
1 lygis	Pagrindinės bendrosios žinios.	Elementarūs gebėjimai, reikalingi paprastoms užduotims atlikti.	Dirbti arba mokytis struktūrizuotame kontekste, tiesiogiai prižiūrint kitam asmeniui.
2 lygis	Pagrindinės darbo arba mokymosi srities faktinės žinios.	Bendrieji pažintiniai ir praktiniai gebėjimai, reikalingi tam, kad būtų naudojama tinkama informacija siekiant atlikti užduotis ir spręsti įprastas problemas naudojant paprastas taisykles ir priemones.	Dirbti arba mokytis prižiūrint kitam asmeniui, su tam tikru savarankiškumu.
3 lygis	Žinios apie darbo arba mokymosi srities faktus, principus, procesus ir bendrąsias sampratas.	Pažintinių ir praktinių gebėjimų spektras, reikalingas užduotims atlikti ir problemoms spręsti pasirinkus ir taikant pagrindinius metodus, priemones, medžiagas ir informaciją.	Imtis atsakomybės už darbo arba mokymosi užduočių atlikimą sprendžiant problemas pritaikyti savo elgesį atsižvelgiant į aplinkybes.

Europos kvalifikacijų sandaros (EKS) lygiai (2)

4 lygis	Faktinės ir teorinės plataus konteksto darbo arba mokymosi srities žinios.	Pažintinių ir praktinių gebėjimų spektras, reikalingas specifinėms darbo arba mokymosi srities problemoms spręsti.	Dirbti savarankiškai, vadovaujantis dažniausiai nuspėjamos, tačiau kintančios darbo arba mokymosi aplinkos gairėmis, prižiūrėti įprastą kitų darbą, imtis dalinės atsakomybės už darbo arba mokymosi veiklos vertinimą ir gerinimą.
5 lygis	Išsamios specializuotos faktinės ir teorinės darbo arba mokymosi srities žinios, šių žinių ribų suvokimas.	Platus pažintinių ir praktinių gebėjimų spektras, reikalingas siekiant kūrybiškai spręsti abstrakčias problemas.	Vadovauti kitiems ir prižiūrėti jų veiklą darbo arba mokymosi aplinkoje, kuriai būdingi nenusėjami pokyčiai analizuoti ir tobulinti savo ir kitų veiklą.

Europos kvalifikacijų sandaros (EKS) lygiai (3)

6 lygis

Naujausios darbo arba mokymosi srities žinios, reikalaujančios kritinio teorijų ir principų supratimo.

Puikūs gebėjimai, atskleidžiantys meistriškumą ir mokėjimą dirbti naujoviškai, reikalingi sprendžiant sudėtingas ir nenuspėjamas specializuotos profesinės veiklos arba mokymosi srities problemas.

Vykdyti sudėtingą techninę arba profesinę veiklą arba projektus, imantis atsakomybės už sprendimų priėmimą nenuspėjamoje darbo arba mokymosi aplinkoje imtis atsakomybės už asmenų ir grupių profesinį tobulėjimą.

7 lygis

Labai specializuotos žinios, kurių dalis yra naujausios profesinės veiklos arba mokymosi srities žinios, kuriomis grindžiamas originalus mąstymas ir (arba) moksliniai tyrimai, kritiškas vienos srities ir skirtingų sričių sąveikos žinių supratimas.

Specializuoti problemų sprendimo gebėjimai, reikalingi moksliniams tyrimams atlikti ir (arba) naujovėms diegti siekiant įgyti naujų žinių, sukurti naujas procedūras ir integruoti skirtingų sričių žinias.

Tvarkyti ir keisti darbo arba mokymosi aplinką, kuri yra sudėtinga, nenuspėjama ir reikalauja naujų strateginių metodų, imtis atsakomybės už naujų profesinių žinių ir praktinės patirties kūrimą ir (arba) už strateginės grupės veiklos įvertinimą.

Europos kvalifikacijų sandaros (EKS) lygiai (4)

8 lygis

Pažangiausios darbo arba mokymosi srities ir įvairių sričių sąveikos žinios.

Didžiausi ir labiausiai specializuoti gebėjimai ir technikos, įskaitant sintezę ir vertinimą, kurių reikia sprendžiant kritines mokslinių tyrimų ir (arba) naujovių srities problemas ir plečiant bei iš naujo apibrėžiant turimas žinias arba profesinę praktiką.

Įrodyti didelį autoritetumą, gebėjimą dirbti naujoviškai ir savarankiškai, visapusišką mokslo ir profesijos išmanymą bei tvarų įsipareigojimą kurti naujas idėjas ar procesus darbo ar studijų aplinkos priešakyje, įskaitant mokslinius tyrimus.

LTKS ir EKS atitikimas (1)

LTKS	EKS
8 lygis	8 lygis
7 lygis	7 lygis
6 lygis	6 lygis
5 lygis	5 lygis
4 lygis	4 lygis
3 lygis	3 lygis
2 lygis	2 lygis
1 lygis	1 lygis

LTKS ir EKS atitikimas (2)

Susiejus LTKS ir EKS, naudos turės skirtingos interesų grupės (mokiniai, studentai, darbdaviai, darbuotojai, švietimo paslaugų teikėjai ir pan.).

LTKS ir EKS susiejimas:

- palengvins kvalifikacijų įgijimo bei tobulinimo kelius ir galimybes;
- sudarys sąlygas mokymosi ir darbo jėgos judumui savo šalies ir tarptautiniu mastu;
- skatins mokymąsi visą gyvenimą, lanksčiai taikant visas formaliojo, neformaliojo ir savišvietos mokymosi formas ir būdus;
- palengvins visos ar dalies kvalifikacijos, individualaus ir neformaliojo mokymosi bei savišvietos pripažinimą,
- padidins kvalifikacijų, įgytų kitose šalyse, skaidrumą,
- pagerins darbo rinkos poreikių ir švietimo bei mokymo pasiūlos atitiktį, padės planuoti, kiek ir kokios kvalifikacijos darbuotojų reikia.

Užduotys baigus modulį

- 1. Apibūdinti, kokia yra kvalifikacijų sistemos paskirtis.**
- 2. Apibūdinkite Lietuvos kvalifikacijų sandarą.**
- 3. Įvardinti kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus pagal LTKS lygius**
- 4. Apibūdinti LTKS lygius.**
- 5. Trumpai apibūdinti EKS lygius.**
- 6. Įvardinti LTKS ir EKS susiejimo privalumus.**

Namų darbas

- Įvertinkite Jūsų įmonės darbuotojų pareigybes pagal LTKS lygius.**
- PVZ.: Pagalbinis darbininkas – 1 lygis, apdailininkas – 3 lygis.**

Literatūra, nuorodos ir šaltiniai

1. Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymas. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.44FA08A7226F/MrAlvBKaBL>. Lankytasi 2016-10-26.
2. Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro nuostatai. http://www.kpmpc.lt/kpmpc/wp-content/uploads/2015/11/KPMPC_nuostatai_2013.pdf. Lankytasi 2016-10-26.
3. Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandara. <http://www.kpmpc.lt/kpmpc/kvalifikaciju-formavimas/kvalifikaciju-sandara/europos-kvalifikaciju-sandara/>. Lankytasi 2016-10-26.
4. Mokymosi visą gyvenimą Europos kvalifikacijų sąranga (EKS). https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/broch_lt.pdf. Lankytasi 2016-10-26.
5. Lietuvos kvalifikacijų sandara. <http://www.kpmpc.lt/kpmpc/kvalifikaciju-formavimas/kvalifikaciju-sandara/lietuvos-kvalifikaciju-sandara/>. Lankytasi 2016-10-26.
6. LTKS ir EKS susiejimas. Prieiga internetu: <http://www.kpmpc.lt/kpmpc/kvalifikaciju-formavimas/kvalifikaciju-sandara/lts-ir-eks-susiejimas/>. Lankytasi 2016-10-26.